

Név:

Osztály/Évfolyam:

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga / érettségi és diplomavizsga

2022. szeptember 28.

Magyar

Útmutató a feladatok megoldásához

Tisztelt Vizsgázó!

Az írásbeli vizsgán három témacsomagot talál két-két feladattal. Válasszon ki egyet a három csomagból, és dolgozza ki a témához kapcsolódó két feladatot.

Témacsomagok	Feladatok
1. Irodalom – művészet – kultúra	Petőfi Sándor: <i>Minek nevezzetek?</i> értelmezés (405–495 szó) 1 melléklet (vers)
	Válságban a műveltség? olvasói levél (315–385 szó) 1 melléklet (cikk)
2. Gyerekvilág	Meg lehet védeni a gyerekeket az influenzerek hatásaitól? értekező fogalmazás (405–495 szó) 1 melléklet (cikk)
	Szolgálják-e a mai játékok a gyermek fejlődését? olvasói levél (315–385 szó) 1 melléklet (cikk)
3. Pályaválasztás	Terjed a távmunka elemzés (360–440 szó) 1 melléklet (cikk)
	Mi legyek? beszéd (360–440 szó) 2 melléklet (cikk)

A két feladatot egymástól függetlenül lehet elvégezni.

Olyan kék vagy fekete tollat használjon, amit nem lehet kiradírozni!

Csak az önnek kiosztott lapokat használja! Az értékelésbe minden beleszámít, amit a lapra írt és nem húzott át. Ha valamit csak jegyzetel, húzza át!

Írja rá a nevét mindegyik lapra! Számozza meg a lapokat folytatólágon! Írja fel a választott téma számát! Írja fel az adott feladat címét!

Ha számítógépen dolgozik, a szöveg írása előtt készítsen egy fejléctet, melyben az ön neve és az oldalszám szerepel.

Segédeszközként használhat nyomtatott, illetve amennyiben számítógépen dolgozik, elektronikus szótárt. Semmilyen (nyomtatott, illetve interneten található) enciklopédia vagy elektronikus információforrás használata nem megengedett.

A feladatokat tartalmazó füzetet és az ön által használt összes lapot le kell adnia.

Munkáját a következő kritériumok alapján fogják értékelni:

- tartalom
- szövegszerkezet
- stílus és kifejezésmód
- normatív nyelvhelyesség

Sok sikert!

1. téma: Irodalom – művészet – kultúra

1. feladat

Petőfi Sándor: *Minek nevezzelek?*

Írjon egy értelmezést!

Olvassa el Petőfi Sándor 1848-ban megjelent *Minek nevezzelek?* című versét (1. melléklet)!

Írja meg **értelmezését** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** a vers alapgondolatát!
- **Elemesse** a művet szerkezeti és stilisztikai szempontból!
- **Vizsgálja meg**, hogyan ábrázolja a vers a költőnek feleségéhez fűződő szerelmét!
- **Fejtse ki**, hogyan fejezi ki a romantikus vers, hogy a költő társnak és partnernek tekinti a feleségét mind a szerelemben, mind az életben!

Írjon 405–495 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

1. feladat/ 1. melléklet

Petőfi Sándor: *Minek nevezzelek?* (1848)

Minek nevezzelek, Ha a merengés alkonyában Szép szemeidnek esti-csillagát Bámulva nézik szemeim, Mikéntha most látnák először...	5
E csillagot, Amelynek mindenik sugára A szerelemnek egy patakja, Mely lelkem tengerébe foly – Minek nevezzelek?	10
Minek nevezzelek, Ha rám röpítéd Tekinteted, Ezt a szelíd galambot, Amelynek minden tolla	15
A békeség egy olajága, S amelynek érintése oly jó! Mert lágyabb a selyemnél S a bölcső vánkosánál – Minek nevezzelek?	20
Minek nevezzelek, Ha megzendülnek hangjaid, E hangok, melyeket ha hallanának A száraz téli fák, Zöld lombokat bocsátának,	25
Azt gondolván, Hogy itt már a tavasz, Az ő régen várt megváltójok, Mert énekel a csalogány – Minek nevezzelek?	30
Minek nevezzelek, Ha ajkaimhoz ér Ajkadnak lángoló rubinköve, S a csók tüzeiben összeolvad lelkünk, Mint hajnaltól a nappal és az éj,	35
S eltűn előlem a világ, Eltűn előlem az idő, S minden rejtélyes üdvességeit Árasztja rám az örökkévalóság – Minek nevezzelek?	40

Minek nevezzetek?
Boldogságomnak édesanyja,
Egy égbe-rontott képzelet
Tündérleánya,
Legvakmerőbb reményimet 45
Megszégyenítő ragyogó valóság,
Lelkemnek egyedűli,
De egy világnál többet érő kincse,
Édes szép ifju hitvesem,
Minek nevezzetek? 50

Forrás: Petőfi Sándor: Minek nevezzetek?, in: Petőfi Sándor költeményei. Budapest: Helikon Kiadó, 1976, 923–924. old.

INFORMÁCIÓK:

Petőfi Sándor (Kiskőrös, 1823–Segesvár, 1849): a romantika egyik leghíresebb költője. 1847 szeptemberében kötött házasságot Szendrey Júliával, akihez a hitvesi költészet legszebb verseit írta.

Forrás: <http://magyar-irodalom.elte.hu/sulinet/igyjo/setup/portrek/petofi/pselet1.htm> [2022.05.31.].

1. téma: Irodalom – művészet – kultúra

2. feladat

Válságban a műveltség?

Írjon egy olvasói levelet!

Szituáció: Ön egy internetes újságban olvasta a mellékletben található cikket. Erre reagálva ír egy olvasói levelet, amelyben kifejti álláspontját a kultúra és műveltség témával kapcsolatban.

Olvassa el Fáy Zoltán és Hanthy Kinga a *Magyar Nemzet* weboldalán 2019. május 25-én megjelent *Halott-e a klasszikus európai kultúra? – A műveltség harmadik korszaka* című cikkét (1. melléklet)!

Írja meg **olvasói levelét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Nevezze meg** a cikk azon kijelentéseit, amelyekre reagálni szeretne!
- **Hozza összefüggésbe** a szöveg főbb gondolatait saját tapasztalataival!
- **Foglaljon állást** arról, manapság mely ismeretek tartoznak a műveltséghez ön szerint!

Írjon 315–385 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

2. feladat / 1. melléklet

Halott-e a klasszikus európai kultúra? – A műveltség harmadik korszaka

A mintegy száz évvel ezelőtt megjelent alpműnek, A Nyugat alkonyának szerzője, Oswald Spengler seregnyi nyugtalanító dolgot látott előre kultúránk hanyatlásáról. A Lugas¹ kerekasztalánál Frenyó Zoltán filozófus, Gazda István tudománytörténész és Zalay Szabolcs iskolaigazgató beszélgettek arról, valóban hanyatlásnak vagy természetes történelmi folyamatnak lehetünk-e tanúi.

Fáy Zoltán – Hanthy Kinga

Lugas: *Az angol iskolákban leszerelik az analóg órákat, mert a diákok már nem értik a mutatókat. Kár ezért a tudásért? Ismerünk a történelemből a maihoz hasonló mértékű ismerettömeg-kihalást?*

Frenyó Zoltán: A nagy korszakváltások során mindig megtörténik a tudás világának revideálása². Akkor jó a váltás, ha marad is, meg tűnik is. Problémát az okoz, ha túl nagy a hasadás, és a régi értékeket teljesen lecserélik. Ez a jelenség nem most, hanem egy évszázada kezdődött. Nem lehet kijelenteni, hogy egy-egy jelenség a múltból eleve értékes, de mivel például a hagyományos óramutató ismerete a normalitás eszközhasználatához tartozik, ezért szerintem egyértelműen kár, ha eltűnik.

Lugas: *Meghatározható az alap, amelynek meg kellene maradnia?*

Gazda István: Valószínűleg nem. A középkor századaiban hosszú ideig nem tudták tanítani az ókori ismereteket, mert a régi iratok jó része lappangott. Amíg a VIII. és XIII. század között nem jöt-

tek létre a nagy fordítóiskolák, amelyekben [...] lefordították a fennmaradt ókori opusokat³, bizony egyes szakterületeken keveset olvashattak az ókor klasszikusaitól. A kultúra történetében rendszeresen bekövetkeztek nagy felejtési korszakok. A sokat hivatkozott régi kínai tudományos és technikai eredményeket pedig Európában évszázadokig nem is ismerték.

Lugas: *Hiányoztak egyáltalán ezek az ismeretek? Valóban szerves fejlődés a tudás, mint gondoljuk?*

Gazda István: Valószínűleg hiányoztak, hiszen például az építészetnek sokat segítettek a korábbi statikai tapasztalatok. Előszere-tettel hivatkoznak Arkhimédészre, akinek szinte az egész hagyatéka elveszett, csak az újkorban bukkantak rá, jelentőségét akkor ismerték fel igazán. Ugyanez igaz a Gutenberg előtti régi fadúcos kínai könyvnyomtatásra is: Európa alig-alig ismerte.

Frenyó Zoltán: Visszatérő téma, hogy a klasszikus kultúra eladható-e még az ifúságnak. De ha másik oldalról közelítjük meg a kérdést, abból az irányból, mit

produkál egy-egy kor, mi válik klasszikussá, azt látjuk: korunk nagy problémája, hogy nem teremt ki minden vita fölött álló klasszikus műveket. Mondok egy sort: Homérosz *Odüsszeia*, Vergilius *Aeneis*, Dante *Isteni színjáték*, Shakespeare *Hamlet*, Cervantes *Don Quijote*, Goethe *Faust*. És ezzel lassan be is fejezem. Ezek az alpművek valamiképpen Európát jelentik. Az utolsó néhány száz évben rengeteg fontos mű született, de alapvető klasszikus, azt hiszem, nem. Ennek az időszaknak az a strukturális problémája, hogy nem tudja megmutatni magát. Az európai kultúrának három korszaka van. Az antikvitásban az ember a világhoz méri magát. A kereszténység korában Istenhez, a feladata Krisztus követése. Az újkorban viszont az ember magát magához méri. Antropocentrikus⁴ és egocentrikus. [...]

Gazda István: Érdekes, hogy a műveltségeszmény, amely egyben tananyageszmény, mennyit változott az évszázadok során. A világ legtöbbször kinyomtatott könyve a Biblia, a második viszont Eukleidész geometriája. Tehát a nyomtatás utáni idő-

szak átlagos házi könyvtáraiban volt egy Szentírás, egy Eukleidész, és voltak kalendáriumok. Napjainkra Eukleidész kiesett, a kalendáriumokat pedig felváltják a természetgyógyászati könyvek, amelyek sajnos nem nyújtanak sokkal több ismeretet, mint a régi kalendáriumok orvosi tanácsai. [...] Nemcsak azt tartom problémának, hogy a természettudományi ismeretek kikerültek az általános műveltség köréből, hanem azt is, hogy a büszkeségre okot adó tudományos teljesítményt se nagyon ismerik. Egyetlen példa: hatalmas amerikai sikerről értesülhettünk a kilencvenes évek végén. Egy Mars-szonda leszállt a bolygó felszínére, talajmintát vett, elemezte, és visszaindult a Földre. A kutatást vezető „amerikai” fizikus Bejczy Antal volt, társa Pavlics Ferenc, aki egyben a holdjáró tervezője. Ez a két név azonban kimaradt az összes magyarországi híradásból, holott valószínűleg ez a Mars-küldetés volt minden idők legnagyobb tudományos teljesítménye. Bejczy később Magyar Örökség Díjat kapott, de ez is biztosan kevesebb hírbe került be, mint egy tánccadlénekes vagy egy valóságshow-szereplő. Változtatni kellene a műveltségisményen.

Frenyó Zoltán: Az imént említett tudományos eredmény hazai fogadtatásának részletezése mutatja, milyen komoly probléma, hogy az oktatásban és a nevelésben, de a köztudatban, az átlagpolgárok számára is a nem megfelelő emberek válnak példaképpé. Tisztelettel kellene megismertetni ezeket a csodálatos pályákat.

Lugas: *Vajon mi lehet az alapisméret, amelyet a gyerekeknek tudniuk illene?*

Gazda István: Folyamatosan érkeznek az újdonságok, és a tanárok úgy gondolják, hogy ezeket is ismertetni kell. Csakhogy így túl nagy lesz a tananyag, ezért el kell kezdeni kihagyni a régiből. De ez talán nem is nagy baj. Ilyenkor csak Greguss Gyula akadémikusra tudok hivatkozni az 1860-as évekből, aki azt mondta, minden a tanáron múlik. Bízunk a tanároknak! [...] A tanítás igazi művészet – mondta egykoron Greguss tanár úr. A szigorú tantárgyi keretek minden korszakban kudarchoz vezetnek. Szerintem a lényeg az, hogy az oktatás legyen érdekes, a tanár építse fel jól a mondanóját, kösse le a diákokat, és akkor szívesebben tanulják a számukra nem kedvelt tárgyakat is.

Frenyó Zoltán: [...] Az a gond, hogy a modern kori oktatásban nem a kultúrát akarják átadni, hanem az ismerethalmazokat, mert szakembereket akarnak képezni. Pedig az iskolának nem csak ez a rendeltetése.

Zalay Szabolcs: Nagyon sokáig a tanulóknak az volt a dolga, hogy feltétel nélkül fogadja el a mestere tudását. Próbáljon minél jobban és minél többet megtanulni, mert akkor számított jó diáknak. A XIX. századtól érkeztek a reformpedagógiák, amelyek a tudás megszerzésében a gyakorlatiasságot, a játékoságot hirdették meg. Aztán gyorsan kiderült, hogy ez sem működik, a szabadság szép eszme, de korlátok, megfelelő

iránymutatás nélkül szabadosság, rendezetlenség, végső soron káosz lesz belőle. [...] Egy jobb tanterv elősegítheti a modern iskola megszületését, de eközben egyének, csoportok ezt már maguktól is elkezdték. [...]

Frenyó Zoltán: A tanár személye kulcsfontosságú, a képzés is az. [...] Ingyen, olcsón, könnyedén nem lehet kulturált emberré válni. A mai kor mindent közvetlenül, könnyedén, rögtön és felszínesen akar birtokba venni, és azt a türelmet, erőfeszítést, a hosszú folyamatot, közvetítettséget, amely szükséges ahhoz, hogy az ember kulturált legyen, meg akarja tartani. A fogyasztói társadalom a tudás megszerzését üzleti kapcsolattá tette. A művelődés fáradtságos folyamat, amelyet az ifjú is kedvtelve végez, ha értelmét látja. Mert az ifjú mindenre hajlamos, a fáradozásra is, csak ne szoktassák le róla, ne hitessék el vele, hogy enélkül is megy. [...]

Lugas: [...] *Nem arról van szó, hogy kényelmesebbé vált, egyszerűbb, kevesebb erőfeszítést igényel ma már az ismeretszerzés, hiszen ott a tévé, az internet? Nem kell magunkat még az olvasással, tanulással sem fárasztani?*

Frenyó Zoltán: A mai világ alapvető problémája a domináns képi és könnyűzenei kultúra. Önmagában a kép a gondolat ellensége. Hasznos, ha valamit szemléltet, de nem önmagában. [...] A mai kép nem alkotás, hanem pusztán látvány, a fogalom, az igazi tudás ellensége, csupán „érdekes”, ahonnan nem vezet út sehova. Az ebből fakadó probléma a

mai világban, hogy készen kapja a polgár a képet, nem kell rajta gondolkodnia. [...] Nem hagy időt arra, hogy az ember a lelkét mélyítse, a gondolatait gazdagítsa. Ha ugyanis ezzel tölti az idejét, akkor amilyen állapotban elkezdte, ugyanolyan állapotban lesz a végén is. Nem gazdagodik általa. Röviden szólva: mindez álkultúra, amely nem a magam művelése, hanem pusztán időöltés, pontosabban az idő elütése [...].

Gazda István: A nívós képi kultúra szerintem jó dolog. Nem ezzel van baj. Ha elfogadjuk azt a klasszikus nézetet, hogy az általános műveltség alapja az eligazodás képessége, akkor azt lehet mondani, hogy egyrészt a tanárképzésben, másrészt az iskolai képzésben ezt kellene kialakítani, hogy a nyomtatott betűk, a jó képanyagok segítségével minél jobban tudjanak eligazodni. Sokat küszködtek a régiek, hogy a tudás egy része, irodalom, természettudomány, képeken is megjelenjen, ma már ezek mind megjelenhetnének az iskolai digitális táblákon, és a televíziós adásokban is ott kellene lenniük. Sokkal többet el tudnának sajátítani a diákok a megnövekedett tananyagmennyiségből, ha modern módon tálnánk nekik. A geometria megtanulandó tudásanyaga lényegében nem változott kétezer éve, de ma a sok di-

gitális eszköz segítségével sokkal érthetőbben, körbejárhatóbban tudnánk mindazt átnyújtani a diákoknak, s akkor azt hamarabb be tudnák fogadni. Mondhatom így is: térgeometriát síkban tanítani nehézkes dolog. XVIII. századi eszközökkel tanítjuk a XX. század végének tudományos érdekességeit.

Zalay Szabolcs: Amikor egy gyerek rajzolni kezd, szárnyal a fantáziája, és analógiásan ábrázolja a valóságot. Mindez hasonlít a népművészet vagy a kora középkori művészet ábrázolásmódjához. A perspektivikus ábrázolás kedvezett a pontosabb megjelenítésnek, de eközben elveszíthetjük a lélek szerinti ábrázolást. Ez a probléma korunk képi kultúrájával is. Azt azonban tudomásul kell venni, hogy nem lehet halott dolgokat átadni a gyerekeknek. Azokhoz, akik az élvezetkultúrában élnek, meg kell találnunk a nyelvet, a kapcsolódási pontokat. Ehhez föl kell tudni lelkesíteni a gyerekeket és a felnőtteket is, rádobbanteni az élet csodálatos titokzatos összefüggéseire.

Lugas: *Van-e különbség az olvasással megszerzett és a más utakon elsajátított tudás között?*

Gazda István: Van. Fontos lenne, hogy az iskolák több olyan feladatot adjanak, amelyek csak

könyvek segítségével oldhatók meg. A gyerekek az iskola könyvtára segítségével készüljenek föl, készítsenek előadásokat, írjanak dolgozatokat! Sokszor az egyetemisták is visszaemlékeznek arra, hogy egy-egy jól megoldott középiskolai feladat miatt indultak el a pályájukon. Sokat olvashatunk arról, hogy a magyar diákok szövegértése gyenge. De éppen azért gyenge, mert kevés olyan feladatot kapnak, amelyet önállóan, könyvtári munkával, a szövegértésben folyamatosan haladva tudnak megoldani. És az is fontos lenne, hogy egységben lássák a tudományt és a humán kultúrát. [...]

Zalay Szabolcs: Valami kétségtelenül nem stimmel. Van egy hanyatló nyugati kultúra, amely részben a miénk, részben azonban nem. [...] A magyar nyelv építkezése és a szinonimák gazdagsága a gondolkodás páratlan kreativitását teszi lehetővé. Ugyanakkor [...] az együttműködés területén az utolsók között kullogunk. Ezt a feszültséget kellene enyhíteni vagy megszüntetni. Végül is a földműveléstől eljutottunk a Föld művelésének kérdéséig. A globális trendeket nézve úgy látszik, az a tét, hogy meg tudjuk-e menteni a Földet. Ez a művelődés nagy feladata. ■

Forrás: <http://magyarnemzet.hu/lugas-rovat/2019/05/furdovizzel-a-gyereket> [2022.05.31.], rövidített változat.

Szómagyarázat:

¹ **Lugas:** a *Magyar Nemzet* hétfői melléklete

² **revideálás:** módosítás, átértékelés

³ **opus:** mű, alkotás

⁴ **antropocentrikus:** az embert a világmindenség központjának tekintő

2. téma: Gyerekvilág

1. feladat

Meg lehet védeni a gyerekeket az influenzerek hatásaitól?

Írjon egy értekező fogalmazást!

Olvassa el Lippai Roland a *kepmas.hu* weboldalon 2019. május 7-én megjelent *Véleményvezér-dömping – Hogyan lehet megvédeni a gyerekeket az influenzerek negatív hatásaitól?* című cikkét (1. melléklet)!

Írja meg **értekező fogalmazását** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Mutassa be** a szöveg főbb gondolatait!
- **Értelmezze** az influenzerek megjelenésének pozitív és negatív oldalait!
- **Fejtse ki** álláspontját arról, milyen szerepet játszanak az influenzerek a gyerekek életében!

Írjon 405–495 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

1. feladat / 1. melléklet

Véleményvezér-dömping – Hogyan lehet megvédeni a gyerekeket az influencerek negatív hatásaitól?

Korunkhoz elválaszthatatlanul hozzátartoznak az internetes véleményvezérek, akik nagymértékben befolyásolják fiataljaink gondolkodását és értékrendjét. Sok szülő félelemmel tekint a jelenségre, ám miközben a félelmük egy része megalapozott, érdemes a jelenséget alaposan megismerni és csak akkor beavatkozni, ha tényleg baj van.

Lippai Roland

A szülők jelentős része valószínűleg igen nehezen tud mit kezdeni a véleményvezérek vagy más néven influencerek által keltett áramlással, amelynek egyik „tünete” a kontroll elvesztése a gyerekek gondolkodása és értékrendjének alakulása fölött. A szocializáció elsődleges színtere vitathatatlanul a család, majd az élet egyéb színterei, ám napjainkban az internet is megjelent kéretlen „nevelőszülőként”, görcsbe rándítva szülők millióinak gyomrát.

Az influencerek olyan véleményvezérek, akik valamilyen általuk képviselt értékrend vagy téma – jobb esetben – hiteles képviselői, akik képesek a közönség különböző szintjein hatni a gondolkodásra. Az influencerek a jó és fontos ügyek nagykövetei is lehetnek.

A fiatalok – de különösen a tizenévesek – számára sokszor egy-egy internetes sztár szava és véleménye a döntő, miközben a közvetített értékek nem minden

esetben tehetők a „követni érdemes” feliratú dobozba. Nézzünk egy példát a közelmúltból: egy női influencer úgy érezte, hogy egyik vásárlása kapcsán udvariatlan volt vele az üzlet eladója, akire „élő adásban”, majd online felületein is ráuszította sok száz- ezres követőtáborát, amiért több mint tízezer dolláros bírságot kellett fizetnie. Feltűnt már hűsévessel lebukott vegán influencer is, de olyan utazó bloggerekről is hallani, akik, miután az adott apartman nem akarta őket fogadni ingyen, sok energiát fektettek abba, hogy a szállásadó renoméját lerontsák.

Fotók, sztorik, termékek

A *Be Social* médiaügynökség által készített felmérés szerint a megkérdezett tinédzserek 61 százaléka több mint tíz véleményvezért követ az Instagramon, közel egyharmaduk harmincnál is többet. Mintegy 80 százalékuk a fotók, 50 százalékuk a remek sztorik, míg egynegyedük a jó termékek ajánlása miatt követ egy adott influencert. Ahogyan az ügynökség összegezte:

Bár tizenévesekről van szó, akik még saját keresettel nem rendelkeznek, az influencermarketing máris hatalmába kerítette őket, hiszen 40 százalékukkal előfordult már, hogy azért választottak egy terméket, mert egy influencer ajánlotta. Minden ötödik tinivel mindez már többször is megesett.

Bizony, az elmúlt évek már az influencer-marketingtől voltak hangosak, hiszen a márkák és a vállalatok is felfedezték maguknak e számos célcsoportot elérő embereket, így a marketingesek csodafegyvereivé váltak. „Az embernek minden életkorban szüksége van példaképekre, iskolás korig a szülők, a szűkebb családtagok kínálnak modellt, a serdülőkor táján pedig a világ. Ezzel a példaképek köre is kitér” – hívja fel a figyelmet Geszvein Erika tanácsadó szakpszichológus.

A megismerés mint lehetséges megoldás

Amit nem ismerünk, attól félünk – tartja a mondás, és ez a tétel ebben az esetben is igaz, tehát önmagában a tiltás és a korlátozások különböző formái inkább csak

ronthatnak egy adott esetben eleve rossz helyzetben. „Valószínűleg nem az lesz a leghatékonyabb, ha a szülők szűrőprogramokat állítanak be a gyerekek eszközein; sokkal eredményesebb lehet, ha igyekeznek megismerni a követett véleményvezéreket és azt a világot, amiben a gyerekeik nap mint nap jelen vannak” – hívja föl a figyelmet Forgács Mariann. A *Be Social* alapítója szerint:

Fontos, hogy a fiatalok körében legyenek olyan „normális értékrenddel” bíró felnőttek, akikkel közösen meg lehet nézni és véleményezni, átbeszélni az adott influencer tartalmait.

A szakpszichológus Geszvein Erika úgy látja, hogy hosszabb távon az az eredményesebb, ha a gyerekeket a kezdetektől fogva önállóságra nevelik a szülei úgy, hogy lehessen saját, akár a szülőkével nem egyező véleményük a világról. „Ha nem ítéljük meg és minősítjük őket, akkor megte-remthetjük a légkört az őszinte családi beszélgetésekhez. Így mi is egy »hatás« maradhatunk, miközben mégis le tudnak válni, önálló identitást tudnak kialakítani, majd érett felnőttként újra kapcsolódni tudnak hozzánk.”

Úgy tűnik, hogy a szülők nem spórolhatják meg ezt a munkát, ha szeretnének valamennyire képben lenni azzal kapcsolatban, hogy a gyerekeik gondolkodását kik és hogyan formálják. Ne ak-

kor kapjanak a fejükhöz, amikor már baj van!

Magas a felelősségi szint

Mivel ma már egy influencer-karrier elindításához elég egy mobiltelefon, a felelősség kérdésköre „hivatalosan” nem terjeszthető ki minden egyes véleményvezérré, ám ha már üzletté válik a dolog, akkor az etikus viselkedést szerződéssel lehet kikövetelni és garantálni. Forgács Mariann is megerősíti, hogy a tartalmak sokfélesége miatt nem áll rendelkezésre egységes policy¹, így az ügynökségek minden esetben egyedi megállapodásokkal törekednek a biztonságra. Mérlegelni kell a hirdető márkának, az ügynökségnek és az influencernek is, hogy a megállapodásba erkölcsileg mi fér bele és mi nem. Azt azért tegyük hozzá, nem csak a fiatalok vannak „hatás” alatt, az idősebb generációk értékrendje és döntési folyamatai sem „függetlenek”.

„Ahogyan a reklámok, a politikusok, a hírességek mondatai hatnak mindenkire, úgy az influencer is képesek hatni minden korosztályra, ha az adott csoport problémáit az ő nyelvükön, az ő számukra a leginkább ösztönző módon közvetítik” – mondja Geszvein Erika.

Korunk egyik legnépszerűbb foglalkozása: a véleményvezér

Miközben a fiatalok jelentős része tisztában van azzal, hogy az influencer élete sem csak csil-

logás, egynegyedük mégis szeretne véleményvezérré válni. A *Follow Me Influencer Marketing Agency* és az *ArvaliCom* kutatása szerint is az Y és Z generációs válaszadók negyven százaléka dédelget influencer álmokat. Pedig ennek az életmódnak valóban vannak árnyoldalai is, hiszen főleg fiatalokban az ezzel járó nyomás (van-e elég lájk, eléggé nagy-e a nézettség, mit írnak a kommentekben?) még egy, már kialakult felnőtt személyiséget is felőrölhet.

A számokban mért „siker” vagy „sikertelenség”, a folyamatos – gyakran a négy fal között zajló – tartalomgyártás a kiegészítés, a depresszió, a szociális bezárkózás táptalaja lehet. A népszerűség illékony dolog, így Farkas Dániel, a *Star Network Influencer Ügynökség* vezető menedzsere arra inti az influencerokat, hogy érdemes fenntartani a lehetőséget arra is, hogy legyen visszaút a civil életbe.

Ugyanakkor a véleményvezérek nem az ördög cimborái, lehetnek a jó ügyek nagykövetői is akár az életmód, a sport, a szülői lét vagy az élet más területein.

Geszvein Erika szerint „egy nem-cél felvállalása és hirdetése, a hozzá csatlakozók keresése és aktivizálása fontos lehet.”

Nem félni kell tehát a véleményvezérektől, hanem meg kell ismerni őket. ■

Forrás: <http://kepmas.hu/hu/velemenyevezet-domping-hogyan-lehet-megvedeni-a-gyerekeket-az-influencerek-negativ-hatasaitol> [2022.05.31.]

Szómagyarázat:

¹ policy: irányelv

2. téma: Gyerekvilág

2. feladat

Szolgálják-e a mai játékok a gyermek fejlődését?

Írjon egy olvasói levelet!

Szituáció: Ön egy internetes újságban olvasta *A játék szerepe a gyermek fejlődésében* című újságcikket, amelyre egy olvasói levélben reagál.

Olvassa el a *csaladivilag.hu* weboldalán 2014. május 25-én megjelent *A játék szerepe a gyermek fejlődésében* című cikket (1. melléklet)!

Írja meg **olvasói levelét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Nevezze meg** a szövegből azokat a gondolatokat, amelyek önt az olvasói levél megírására ösztönözték!
- **Értelmezze** a cikknek azokat a pontjait, amelyek segítenek a címben felvetett kérdést megválaszolni!
- **Foglaljon állást** arról, van-e digitalizált korunk gyermekének elegendő lehetősége a fejlesztő játékok játszására!

Írjon 315–385 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

2. feladat / 1. melléklet

A játék szerepe a gyermek fejlődésében

Családi Világ

A különböző fejlődési szakaszokban a gyerekeknek különböző játékokra van szükségük. A változatos és a játékok formáinak és tartalmának fokozatos gazdagítása elősegíti a szociális, fizikai és kognitív¹ fejlődést egyaránt. A gyerekek a játék által ismerkednek környezetükkel, a világban zajló eseményekkel, a tárgyak különféle tulajdonságaival és a közösségi élettel. Segítségével szinte észrevétlenül tanulnak és fejlődnek, miközben mindez még élményt is nyújt a számukra.

Játszani jó!

Pár hetes korukban a babák még egy csörgővel is hosszasan eljátszanak, később azonban egyre bonyolultabb és változatosabb játékokra lesz szükségük. Óvodáskorban a játék már többé-kevésbé a valóságból táplálkozik és a gyermek saját tapasztalatait, élményeit tükrözi – a játékok során a gyerekek megismerik, megtanulják és megtapasztalják a felnőttek világát.

A játék hatással van a gyermek értelmi képességeinek fejlődésére, gazdagítja érzélemvilágát, kreativitását és szociális képességeit. Ennek egyik legfontosabb feltétele, hogy a kicsinek legyen lehetősége kortársaival együtt játszani, illetve ő maga szabadon alakíthassa az egyes játékok folyamatát. A játékon keresztül a gyermek számos olyan készséget és kompetenciát sajátít el, amely nemcsak a későbbi iskolai előmenetelben, hanem felnőttkorban is hasznára válik majd – fejlődik a szókinccse, problémamegoldó képessége és logikus gondolkodása.

A játék fontos a kognitív fejlődés szempontjából

A korai gyermekkorban a kicsik játékok által fejlesztik kommunikációs képességeiket, és a játékok tanítják meg őket a bonyolultabb összefüggések megértésére is.

A játékok során a gyermekek számos olyan helyzettel szembesülnek, amelyek bizonyos problémák megoldását igénylik. A különféle képességfejlesztő játékok által a gyermekek egyre inkább rákényszerülnek arra, hogy mérlegeljenek az egyes helyzetekben és leküzdjék a tevékenység során felmerülő akadályokat. Ezek megoldása nagyban hozzájárul a *gyermek problémamegoldó gondolkodásának* fejlődéséhez.

Fontos, hogy a játék során a gyermekek minél felszabadultabbak legyenek és örömet leljék az egyes tevékenységekben, hiszen ezáltal gazdagítják érzélemvilágukat, és a kreativitásuk is szabadon szárnyalhat. A gyerekek hamar nyitottá válnak az őket körülvevő világra, hiszen a kíváncsiság ott él minden gyermekben. Ez a kíváncsiság válik később a tanulás és tudás utáni vágy mozgatórugójává is.

A játék segít fejleszteni a szociális készségeket

A közös játék által fejlődik az óvodáskorú gyerekek kapcsolatteremtő képessége, és megtanulnak igazi csapatjátékosként gondolkodni. Ebben az időszakban már nemcsak egymás mellett, hanem pajtásaikkal együtt játszanak – megosztják a szerepeket és a tevékenységeket is.

Amint egyre idősebbé válnak, az *interaktivitás* és az *együttműködés* egyre nagyobb hangsúlyt kap, és a gyerekek közti kommunikáció is kifinomultabbá válik. Az együttjátszás során a gyerekek megtanulják kifejezni gondolataikat, meghallgatni társaikat és önálló véleményt alkotni a világ dolgairól. A játék közben kialakuló változatos helyzetek megtanítják a gyerekeket a megosztás és együttműködés előnyeire is, valamint ezáltal fejlődnek az olyan, érzelmekre épülő képességek is, mint a barátság és figyelmesség.

A közösségi játék hatalmas örömforrást is jelent a gyermek számára. Ebben a időszakban a kicsik sokszor még nem a célban, hanem magában a játék folyamatában lelik örömeiket és abban, hogy mindezt megoszthatják pajtásaikkal.

Az aktív játékok ösztönzik a motoros funkciók fejlődését

A játék kulcsfontosságú a *mozgásfejlődés* szempontjából is, mivel így ismerik meg testük lehetőségeit és korlátait. A különféle tevékenységek során a gyerekek új mozgásformákat sajátítanak el, és gyakorolják a már ismerteket. A finommozgások ismétlésével (gyurmázás, rajzolás, festés) ezek egyre tökéletesebbé és irányítottá válnak, ami a kézügyesség fejlődéséhez vezet.

Sok gyermek szívesen választja a szabadban játszható gyermekjátékokat. A friss levegő jót tesz testnek és léleknek egyaránt, javítja a *koncentrációs képességet* és egy bizonyos fokú szabadságot is biztosít a kicsinek. A fizikai aktivitás növeli a gyermek állóképességét és kitartását, valamint segít abban is, hogy a gyermek a játék során levezesse fölös energiáit.

Forrás: <http://www.csaladivilag.hu/a-jatek-szerepe-a-gyermek-fejlodeseben> [2022.05.31.].

Szómagyarázat:

¹ kognitív: a gondolkodáson alapuló

3. téma: Pályaválasztás

1. feladat

Terjed a távmunka

Írjon egy elemzést!

Olvassa el Béládi Olívia a *divany.hu* weboldalon 2018. augusztus 14-én megjelent *Áldás vagy átok a home office?* című cikkét (1. melléklet)!

Írja meg **elemzését** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Foglalja össze** röviden a cikk alapinformációit!
- **Vizsgálja meg** a szöveg felépítését, stílusát és azokat az eszközöket, amelyekkel a megkérdezettek véleményét adja tovább a szerző!
- **Ítélje meg**, mennyiben meggyőzőek a szerző érvei az olvasó számára!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

1. feladat / 1. melléklet

Áldás vagy átok a home office?

Béládi Olívia

Szociológus vendégszerzőnk távmunkában dolgozó informatikusokat kérdezett arról, mik lehetnek a home office előnyei és hátrányai.

Manapság egyre többet hallani a távmunka terjedéséről, hiszen a technikai feltételek egyre inkább lehetővé teszik, hogy ne kelljen helyhez kötve végezni a munkánkat. Azt gondolhatnánk, hogy az informatika különösen élen jár a kötetlenebb fajtájú munkavégzésben, hiszen mint szellemi munka a legfejlettebb módszerekkel dolgozik, és nagyon keresett szakma is, így képviselői könnyebben szólhatnak bele munkavégzésük feltételeibe, kialakíthatják maguk számára a rugalmasabb foglalkoztatási formákat. 5

De vajon tényleg igaz ez az összefüggés? És vajon tényleg jobb otthonról dolgozni, mint egy irodában? Nem megy a minőség és munka rovására a nagy szabadság? Nem magányosodik el az ember a kollegiális kapcsolatok hiányában? Nem folyik össze a magánélet és a munka? Ennek jártam utána. 10

Mi is az a távmunka?

Távmunkán általában azt értjük, ha a munkavállaló ugyanúgy a cég alkalmazottja, a cég eszközein végzi a munkát, csak otthonról, home office módban. Ez nem minden munkakörben lehetséges, a cég szabályzata tartalmazza, hogy hol van lehetőség a rugalmasításra. A távmunkában dolgozó általában heti egy vagy több alkalommal bejár a céghez, részt vesz a meetingeken, illetve csapatépítő tréningeken. 15

A szabadúszó (freelancer) ezzel szemben általában jogilag egyéni vállalkozóként, projektalapon dolgozik, megbízási szerződéssel, alkalmasszerűen, különböző cégeknek. A projekt végeztével továbbáll, új megbízót vagy projektet keres – persze lehetnek visszatérő ügyfelei. A távoli munkavégzés csúcsa az az informatikus, aki saját terméket (alkalmazást) fejleszt, és ezt, nem pedig a munkaidejét árulja. De szabadúszónak számít az az egyéni vállalkozó informatikus is, akinek saját cége és alkalmazottai vannak, tehát már csak menedzseri feladatokat lát el, nem végez programozási munkát – ő a klasszikus vállalkozó. 20

Kíváncsi voltam, vajon maguk az informatikusok hogyan vélekednek a szabadúszás előnyeiről és hátrányairól. Az egyik távmunka-Facebook-csoporton keresztül sikerült néhányukkal hosszabban is elbeszélgetnem a tapasztalataikról, ezeket foglalom össze az alábbiakban. 25

A távmunka alapvetően jó dolog

Egyöntetű vélemény volt, hogy a távmunkának sokkal több az előnye, mint a hátránya. Aki otthoni munkára adja a fejét, általában kellő önmotivációval és tudatossággal rendelkezik ahhoz, hogy ne folyjon szét az ideje, ne okozzon számára problémát a határidők betartása akkor sem, ha nem ellenőrzi folyamatosan a munkáját. A távmunkában dolgozó fejlesztők, designerek kifejezetten igénylik a folyamatos kapcsolattartást, egyeztetést a megrendelőjükkel. Ennek hiányában nem tudnak a munkájukkal továbbhaladni, mert a programozás tulajdonképpen folyamatos tervezésből és újratervezésből áll, szakszóval iterációs folyamat. 30

Ebben az úgynevezett kollaborációs¹ szoftverek (amilyenek például a slack és a join.me), feladatkezelők (mint a trello) segítik az otthonról dolgozókat, melyek segítségével üzenet és videóhívás mellett valós idejű tartalomcsere, feladatok és a képernyő megosztása is lehetséges. Így élőben be tudják mutatni (demózni) a frissen elkészült kódokat, funkciókat, tartalmakat. Szinte mindenki napi vagy legfeljebb heti rendszerességű reportolással dolgozik a szabadúszók között is, ugyanúgy, mintha csak egy munkahelyen ülne, így a feladatok halogatása szinte kizárt. Sőt, az általam megkérdezett informatikusok mindegyike arról számolt be, hogy munkája sokkal hatékonyabbá vált, mióta otthonról dolgozik: egy napba sokkal több, valóban hasznos munkával eltöltött óra fér bele, mint egy munkahelyen, ahol a produktivitást csökkentik a meetingekkel, ebédeléssel, kávézással töltött időszakok is. Szabadúszóként az elszámolás általában óra alapú, és csak a valóban munkával töltött időt számlázzák ki a megrendelőknek. 40 45

Nyugalom van

Az otthoni munkavégzés nagy előnye a programozók számára a csend, nyugalom, a zavaró körülmények hiánya – mely utóbbi, mint tudjuk, minden open office sajátja. A szoftverfejlesztői munka ugyanis elmélyülést kíván, az osztatlan terű iroda az informatikusok számára sok esetben ezért maga az „ördög műve”, az állandó zaj, kizökkentés, a hőmérséklet és fényviszonyok miatti vita nagyon megnehezíti a munkájukat. Otthon azonban nem kell alkalmazkodniuk senkihez, megvan a saját kis kuckójuk, nem kell állandóan megszakítaniuk a kódolást, ha egyszer már belekerültek a „flow”²-ba. 50

Sok kisebb, talán ismertebb előnyt is felsoroltak beszélgetőpartnereim: csökken a stressz és a költségek, nincs ingázás, így nem kell sem a dugóban ülniük, sem a csúcsidőben a BKV³ járatokon szoronganiuk. Több mindent tudnak napközben elvégezni, például ügyeket intéznek, főznek – így még tovább csökkennek a költségeik. Persze a családra is több idő marad: akinek már van gyereke, nem okoz számára gondot a kicsik óvodába, iskolába fuvarozása sem. 55

A szoftverfejlesztés szellemi munka, és mint ilyen, a munkavégzés során fontos a magas fokú autonómia, ami a home office módban szintén növelhető. Az általam megkérdezett fejlesztők úgy érzik, szabadúszóként jobban rájuk van bízva, hogyan oldanak meg egy-egy problémát, és ez fontos érv számukra az otthoni munkavégzés mellett. 60

Végül egy nem elhanyagolható szempont a béremelkedés: általában magasabb havi nettó átlagjövedelem érhető el szabadúszóként, mint alkalmazottként – persze ehhez több tisztán munkával töltött munkaóra is tartozik, mint az irodai munkavégzésnél. 65

A távmunka veszélyei

Végül essen pár szó a negatívumokról is, amelyek megnehezíthetik az otthonról végzett munkát. Az elmagányosodás például valós probléma, főleg a kollegiális kapcsolatok szűnnek meg, illetve alakulnak át. A szakmai kommunikáció a kollégákkal ugyan nem marad el, csak a formája virtuálissá válik. A megritkuló személyes érintkezést a családi vagy a baráti kapcsolatok pótolhatják, életszakasztól függően. Változó volt, hogy a beszélgetőpartnereimnek ez mekkora gondot okozott: volt, aki hiányként élte meg, mást egyáltalán nem zavart a kevesebb személyes kontaktus. 70

Az otthonról végzett munka ezenkívül még a szokásosnál is kevesebb fizikai mozgással jár, hiszen szinte egész nap fel sem állunk a saját asztalunktól. Ez többeknek okoz mozgásszervi panaszokat, elhízást, így törekszenek rá, hogy sporttal, több közbeiktatott szünettel kompenzálják a szinte abszolút mozdulatlan munkavégzést. Ehhez kapcsolódik egy másik hátulütő is: sokkal inkább hajlamosak a túlmunkára a fejlesztők, ha a maguk urai, mint ha egy munkahelyen ülnek. Többeknek szinte figyelmeztetniük kell magukat, hogy tartsanak szünetet, álljanak fel a géptől. 75

Nincs fizetett szabadság sem, ami szintén túlmunkára hajlamosító tényező, hiszen hosszabb kihagyások nem nagyon engedhetők így meg. A munkaellátottság ugyan szinte folyamatos, hiszen jelenleg nagy a kereslet az informatikusok iránt, a munka-, illetve projektkeresésre ugyanakkor időt kell szánni, ez pedig plusz idő- és energiabefektetést igényel, bár legtöbbször ajánlásokon, a kapcsolati hálón keresztül zökkenőmentesen lezajlik.

Összefoglalóan a beszélgetések alapján egy nagyon pozitív képet kaptam az informatikában végzett távmunkáról és szabadúzásról, mindenki elégedett volt vele, és ebben az irányban képzelet is a jövőjét is.

Forrás: <http://divany.hu/vilagom/2018/08/14/home-office-elonyei-hatranyai> [2022.05.31.].

Szómagyarázat:

¹ kollaborációs: együttműködő

² flow: elmélyült munka

³ BKV: Budapesti Közlekedési Vállalat

3. téma: Pályaválasztás

2. feladat

Mi legyek?

Írjon egy beszédet!

Szituáció: Egy tartományi szónokversenyen fog beszédet mondani a pályaválasztásról. Adjon címet a beszédének!

Olvassa el Tóth Patrik a *Business & Café* blogon 2016. január 10-én megjelent *Öt foglalkozás, ami a jövőben sláger lesz!* című cikkét (1. melléklet), valamint az *Oktatási Hivatal felvi.hu Pályaorientáció* rovatában megjelent *Szakmai képzést vagy felsőfokú tanulmányokat válasszak?* című cikket (2. melléklet)!

Írja meg **beszédét** a következő feladatok figyelembevételével:

- **Nevezze meg**, mire van szüksége a munkaerőpiacnak a jövőben, amit egy fiatalnak érdemes figyelembe vennie, amikor a jövőjét tervezi!
- **Magyarázza meg** a mellékletek és saját ismeretei alapján, milyen előnyei és hátrányai vannak a szakmai képzésnek, ill. a felsőfokú tanulmányoknak!
- **Indokolja meg** pályaválasztási javaslatait!

Írjon 360–440 szó terjedelemben! Jelölje egyértelműen a bekezdéseket!

2. feladat / 1. melléklet

Öt foglalkozás, ami a jövőben sláger lesz!

Tóth Patrik

Átalakulóban van a munkaerőpiac, manapság startup vállalkozások, tech-cégek, internetes óriások befolyásolják leginkább a munkaerő-szükségletet. Öt olyan foglalkozás következik, amelyekre a jövőben megnőhet a kereslet, így ha időben kapcsolunk, mi lehetünk a változás nagy nyertesei is akár.

1. Tanító, tanár

Waldorf, Kolping, Montessori, Summerhill, Rogers¹ – láthatjuk, hogy van élet a közoktatáson² túl is. Ami ezekben közös, az az egyéni tehetséggondozásra fektetett nagy hangsúly, és az alternatív pedagógia alkalmazása. Bár ezek nem feltétlen tandíjmentes intézmények, így csak egy vékonyabb réteg kiváltsága lehet az ilyen iskolákban való tanulás, ezáltal az ott tanuló diákok is sokkal elkötelezettebbek lesznek, ami elősegítheti a közös munkát.

Fontos elvárás napjainkban a mammutcégeknél: a „mindenben jónak lenni”-nézetet felváltotta az „egy dologban kiemelkedni”-felfogás, tehát egy olyan terület megtalálása, amiben kiemelkedően motiváltan és eredményesen tud működni a dolgozó, és ezek az iskolarendszerek ebben a leghatékonyabbak.

2. Szoftverfejlesztő mérnök

Senkinek nem kell bemutatni az informatika fontosságát a XXI. században. Az egyre nagyobb teret nyerő technikai eszközök, okostelefonok, táblagépek lehetővé tették azt, hogy egy jó ötlet és egy igényes megvalósítás kombinációja akár néhány éven belül is hihetetlenül sikeressé tehet minket.

Csupán kitartásra, folyamatos innovációra és egy jó szoftverfejlesztő mérnökre van szükségünk. Utóbbi az ötlettől vezethet el minket a siker felé, így sok múlhat a megfelelő szakember kiválasztásán.

3. Piackutató és marketingspecialista

Ha a szoftverfejlesztés volt az a szakma, ami diktálhatja a divatot, a piackutatás lehet az, ami követi azt.

A ‚big data’ korunk legnagyobb piacává léphet elő a közeljövőben – keresőmotorok, weboldalak, közösségi hálók stb. mind-mind rengeteg adattal rendelkeznek rólunk, szokásainkról, ami a célzott marketinggel kiegészülve személyre szabott hirdetések formájában juthat el hozzánk.

Ha valaki otthonosan mozog ezen a területen, fényes jövő elé nézhet.

4. Pénzügyi tanácsadó

A különböző megtakarítási számlákon túl nagyon sok egyéb lehetőségben is segítségünkre lehet egy pénzügyi tanácsadó: segíthet átlátni a pénzügyeket, megteremteni egy vállalkozás elindításához vagy továbbfejlesztéséhez szükséges feltételeket, személyre szabott pénzügyi tanácsokkal, modellekkel akár a befektetésünket is kezelheti, de ugyanúgy segítőt jobbnak lehet egy hitel felvétele előtt is.

5. Közösségimédia-manager

Egyre több cég ismeri fel azokat a lehetőségeket, amik a közösségi médiában rejlenek. Manapság egy-egy cégnek a Facebook, Twitter, LinkedIn profilja nagyobb befolyással lehet a leendő vásárlóra, mint a tavalyi mérlege, főleg a fiatalabb generáció körében. Mivel ez egy ilyen fontos része az online érintkezésnek, nem elhanyagolható az sem, hogy ki kezeli ezt a felületet.

A PR-unk múlhat rajta, ha nem a megfelelő emberre bízunk, de a marketingünkben is nagy hasznát vehetjük a közösségi médiának, ugyanis pontos képet kapunk arról, hogy kiket tudunk megszólítani az oldalunkkal, így ki lehet a potenciális célközönségünk.

Forrás: http://businessandcafe.blog.hu/2016/01/10/5_szakma_ami_jovoben_slager_lesz [2022.05.31.].

Szómagyarázat:

¹ Waldorf, Kolping, Montessori, Summerhill, Rogers: alternatív iskolák

² közoktatás: állami oktatás

INFORMÁCIÓK:

PR: Az angol *public relations* szóból eredő rövidítés. A PR azt a tevékenységet jelenti, amelynek során egy cég vagy szervezet meghatározza, hogyan kommunikáljon tudatosan környezetével. A PR-tevékenységnek rengeteg meghatározása van, az egyik legismertebb szerint lényege a hírnév gondozása.

Forrás: <http://matebalazs.hu/pr-public-relations.html> [2022.05.31.].

2. feladat/2. melléklet

Szakmai képzést vagy felsőfokú tanulmányokat válasszunk?

Egy kérdés, amely megosztja a jelentkezők táborát. Egyrészt a diplomásokat fenyegető munkanélküliség, másrészt a szakmunkáshiány a két leggyakoribb szalagcím ebben a témában. Összegyűjtöttünk néhány gondolatot, ami a döntéshez ötleteket kínálhat.

A döntő pont az érettségi

Hazai kutatások eredményei szerint a várható foglalkoztatási kilátások és kereseti lehetőségek tekintetében egy fontos mértékadó pontot jelent az érettségi megszerzése és ezt követően a szakmai képzésben való részvétel. További meghatározó tényező a nyelvtudás, a számítástechnikai ismeretek birtoklása és egy olyan szakma elsajátítása, amely az adott régióban a munkaerőpiaci igényekhez jól illeszkedik. Egyértelmű hátrányból indulnak tehát azok a fiatalok, akik az érettségi követelményeket nem teljesítik, illetve nem áll módjukban szülőhelyüktől távolabb tanulni, állást vállalni. Számukra többnyire csak rosszabbul fizetett, komoly fizikai terheléssel járó munkakörök elérhetőek. Kiutat ilyen helyzetben az egyéb kompetenciák fejlesztése, pl. hivatásos gépkocsivezetői engedély megszerzése jelenthet.

A diploma sem garancia a foglalkoztatásra

A felsőfokú tanulmányok önmagában nem jelentenek nagyobb garanciát az elhelyezkedésre, mint egy jól megválasztott szakmai képzés. A munkaerőpiac jelenlegi helyzete és az atipikus foglalkoztatási formák térnyerése a diplomások alkalmazkodási képességét is alaposan próbára teszi. [...]

Melyik a jobb megoldás, a szakmai képzés vagy a diplomaszerezés?

Erre a kérdésre nem adhatunk általános érvényű választ – jegyzi meg Kiss István tanácsadó szakpszichológus. Minden esetben egyéni mérlegeléssel juthatunk el a megfelelő döntéshez. A legfontosabb tényező ugyanis a jelölt személyisége. Első lépésben fontos eldönteni, hogy a fiatal számára inkább a gyakorlati, kézzel fogható eredményeket produkáló tevékenység jelent-e örömet, vagy szívesebben foglalkozik elméleti jellegű feladatok megoldásával. [...] Az élethosszig tartó tanulás korában senki nem kerülheti el, hogy időről-időre visszatérjen az iskolapadba. Fontos kérdés, hogy van-e kedve egyáltalán tanulni. Ha a nyitottság, kíváncsiság, tanulás iránti igény hiányzik, akkor a felsőfokú tanulmányok megkezdésével talán célszerűbb várni.

A felsőfokú tanulmányok előnyei és hátrányai

Bizonyos foglalkozási területek egyértelműen felsőfokú végzettséghez kötöttek. A karrier építésében gyorsabb előrejutást, magasabb szintű pályát tehet lehetővé a diploma, de csak abban az esetben, ha valóban belső motívumokra alapozva, szívvvel-lélekkel dolgozunk – jegyzi meg a szakember. A diploma szükséges az elmélyült kutatási tevékenységhez, segíti a magasabb szintű általános műveltség kibontakoztatását és több kompetencia gyakorlására ad lehetőséget. Statisztikailag alacsonyabb a munkanélküliség aránya, de ez erősen függ a választott szaktól, ráadásul a munkahely elvesztését egyetlen területen sem lehet kizárni. Hozzávetőlegesen 31-50 százalékkal magasabb átlagkeresettel számolhatnak a diplomások, és bizonyos területeken további presztízst is jelent a diploma (pl. doktori címmel járó magasabb társadalmi megbecsülés).

A diploma megszerzése ugyanakkor komoly erőfeszítést, kitartást és hosszabb időt igényel, mint a szakmai képzés. A munkaerőpiacra csak jelentős késéssel, átlagosan 25-30 évesen lépnek ki a felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok. [...]

A szakmai képzésben való részvétel előnyei és hátrányai

A szakmai képzés az érettségi birtokában rendszerint rövidebb idő alatt elvégezhető tanulmányokat jelent. Jól megválasztott szakma esetén gyorsabban elérhető az anyagi függetlenség, önállóság. Szerencsés esetben a gyakorlati képzést biztosító helyszínen zökkenőmentes lehet a munkavállalás. Szakmai képzésekhez kapcsolódóan elérhetőek további ráépülő képzések, és kevésbé tőkeigényes vállalkozások is gyorsan beindíthatóak. Ez utóbbihoz elengedhetetlen bizonyos mértékű vállalkozói szemlélet, gazdasági alapismeretek és üzleti érzék megléte. Szakmai képzésekhez kapcsolódó területeken elsősorban azok lehetnek eredményesek, akik a gyakorlati-szervezői munkában lelik örömüket – hívja fel a figyelmet a pszichológus.

A szakmai képzés jó belépő lehet bizonyos felsőfokú képzési programokhoz is: a jelölt ugyanis saját maga szerezhet tapasztalatokat, milyen feladatok várnak rá egy adott munkaterületen. Megismerheti például, hogy működik a gyakorlatban a vendéglátás, kereskedelem, és lesz mihez kötni a felsőfokú tanulmányok során megismerhető elméleteket. [...] A munkanélküliség veszélye szakmai képzettség birtokában is fennáll, az elérhető jövedelem a diplomásokhoz viszonyítva harmaddal-feléval alacsonyabb lehet. Természetesen itt is döntő, hogy milyen szakmáról van szó, és melyik régióban él a munkavállaló, valamint fontos szempont, hogy vállalja-e a költözést, továbbképzésben való részvételt – hívja fel a figyelmet a pszichológus. [...]

Forrás: http://www.felvi.hu/felveteli/palyaorientacio/GYIK/szakmai_kepzes_vagy_felsofoku_tanulmany [2022.05.31.], rövidített változat.